DECLARAȚIA DE LA DAKAR

Reprezentanții Asociației Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni (AOMF) și ai Asociației Internaționale a Procurorilor și Acuzatorilor Francofoni (AIPPF), cu participarea Adunării Parlamentare a Francofoniei (APF) și cu sprijinul Organizației Internaționale a Francofoniei (OIF), reuniți la Dakar, în zilele de 21 și 22 octombrie 2026, cu ocazia seminarului comun dedicat avertizorilor de integritate, intitulat *Un cadru juridic eficient, care asigură protecția drepturilor – reflecții bazate pe experiența mediatorilor și a procurorilor*, adoptă prezenta Declarație:

Având în vedere Declarația adoptată în comun la Tirana, la 25 iunie 2025, de către AOMF și AIPPF, privind aspectele legate de protecția avertizorilor de integritate în combaterea abaterilor de la normele de integritate în cadrul serviciilor publice și a corupției;

Reluând integral preambulul[1], considerentele, constatările și recomandările Declarației de la Tirana, anexată la prezenta;

Reamintind că, în Declarația menționată, avertizorul de integritate a fost definit ca „o persoană care divulgă, cu bună-credință și fără a obține vreo contraprestație, informații cu privire la ceea ce consideră în mod rezonabil a fi fapte reprobabile, încălcări ale legii sau comportamente contrare eticii […], și care solicită să beneficieze de protecție, în special în context profesional”;

Reamintind, de asemenea, că aceste informații pot viza, în anumite cazuri, infracțiuni, fapte penale, prejudicii aduse mediului, sănătății publice sau siguranței, precum și orice alte forme de abuz ori acte de fraudă, și că gravitatea acestor aspecte, precum și importanța intereselor aflate în pericol impun acordarea celei mai ample protecții posibile avertizorilor de integritate, având în vedere că sesizările formulate de aceștia le pot afecta în mod durabil atât viața profesională, cât și viața personală;

Având în vedere că:

1. avertizorul de integritate este un actor activ al democrației și al statului de drept, a cărui acțiune consolidează atât fundamentele acestora, cât și manifestarea lor concretă;

2. este necesară încurajarea adoptării, în spațiul francofon, a unei legislații care să instituie o procedură de avertizare conformă cu bunele practici internaționale, care să beneficieze de

[1] La acestea trebuie adăugat Protocolul Comunității Economice a Statelor din Africa de Vest (CEDEAO) privind combaterea corupției, adoptat la Dakar, la 21 decembrie 2001.

încrederea cetățenilor și să garanteze avertizorilor de integritate o protecție efectivă împotriva oricăror amenințări, presiuni sau măsuri de represalii, indiferent de natura acestora;

3. AOMF și AIPPF își reafirmă intenția de a continua parteneriatul și de a iniția demersuri în vederea dezvoltării în continuare a unei culturi comune în ceea ce privește aspectele de interes comun, inclusiv statutul și protecția avertizorilor de integritate;

4. Protocoalele de cooperare în domenii de interes comun, încheiate între instituțiile de mediere și parchetele din cadrul aceluiași stat, constituie un instrument deosebit de important, a cărui dezvoltare trebuie încurajată;

5. Prin asocierea în acest scop și, astfel, prin valorificarea experiențelor și analizelor procurorilor și mediatorilor, AIPPF și AOMF au:

i. identificat elementele indispensabile unei legislații privind avertizorii de integritate, conforme cu bunele practici internaționale și de natură să le asigure o protecție efectivă;

ii. prezentat experiențele practice, reflecțiile și bunele practici, precum și provocările cu care se confruntă statele din spațiul francofon;

iii. decis elaborarea unui Compendiu care să reunească aceste concluzii și constatări, cu scopul de a oferi parlamentarilor din spațiul francofon un instrument de referință, în vederea asigurării eficacității mecanismelor de raportare și de protecție a avertizorilor de integritate.

În consecință,

RECOMANDĂ STATELOR ȘI GUVERNELOR DIN SPAȚIUL FRANCOFON:

- să sprijine orice inițiativă care vizează adoptarea unei legislații privind avertizorii de integritate sau consolidarea legislației existente în acest domeniu;

- să favorizeze armonizarea nivelurilor de protecție a avertizorilor de integritate, prin stabilirea unor standarde minime comune;

- să sprijine formarea profesională, în special a mediatorilor, parlamentarilor și magistraților din țările francofone, printr-o abordare holistică și multidisciplinară;

- să efectueze evaluări periodice ale mecanismelor proprii de protecție a avertizorilor de integritate;

- să promoveze și să disemineze inițiativele pe care AIPPF și AOMF le vor întreprinde în domeniile lor de competență.

INVITĂ ACTORII FRANCOFONIEI INSTITUȚIONALE:

- să sprijine eforturile care vizează adoptarea sau consolidarea legislației privind avertizorii de integritate în spațiul francofon;

- să disemineze pe scară largă, prin intermediul canalelor proprii de comunicare, prezenta Declarație și viitorul Compendiu;

- să încurajeze dezvoltarea unor platforme de dialog și consultare între actorii francofoni din domeniul statului de drept, precum Rețelele Instituționale ale Francofoniei (RIF), precum și dezvoltarea unor forme de cooperare interinstituțională durabile și eficiente;

- să inițieze o reflecție asupra necesității elaborării unei convenții internaționale privind protecția avertizorilor de integritate.

Membrii AOMF și AIPPF sunt invitați să sensibilizeze autoritățile competente cu privire la activitatea desfășurată de cele două organizații, precum și să asigure diseminarea cât mai largă a prezentei Declarații și a viitorului Compendiu.

Adoptată la Dakar, la 22 octombrie 2026

Pentru AOMF,
Nicolas LAGASSE
Președinte

Pentru AIPPF,
Gilles CHARBONNIER
Președinte